

Olukord Euroopa Liidus 2026

Kavatsusavaldus

**PRESIDENT ROBERTA METSOLALE JA
PEAMINISTER MICHEÁL MARTINILE**

Brüssel, 16. september 2026

Lugupeetud president Metsola

Lugupeetud peaminister Martin

Järgmisel aastal tähistame **Rooma lepingu 70. aastapäeva**. Selle juhtmõte oli lihtne – Euroopa on tugevam, kui tegutseme ühtselt. See tõsiasi kehtib ka praegu. Võime olla uhked koostöö üle, mida Euroopa Liit on viimastel aastatel teinud, et olla ise oma tuleviku peremees.

See on seda tähtsam, kui vaadata, millised drastilised muutused on käimas meid ümbritsevas maailmas. Meie oma maailmajaos möllab jätkuvalt sõda. Mitmes valdkonnas läheneme kriitilisele punktile, olgu tegu kliimamuutuste mõjuga või tehisintellekti võidukäiguga. Võitlus tööstussuutlikkuse pärast kujundab ülemaailmset konkurentsi. Ja käimas on narratiivide lahing, millega püütakse nõrgestada demokraatiat. Nende sündmuste taustal **peavad eurooplased jääma oma saatuse peremeheks**.

Oleme võtnud selge kursi ja astunud olulisi samme selleks, et tugevdada **Euroopa sõltumatust**. Nüüd on vaja jõuda konkreetsete tulemusteni. Peame viima lõpule poolelioleva seadusandliku töö, rakendama sõlmitud kokkulepped ja tagama enda kehtestatud normide täitmise. **Tegutseda tuleb kohe**.

Meie põhieesmärk on endiselt **anda uus hoog Euroopa majandusele**. Draghi ja Letta aruannetest lähtudes on volinike kolleegium alates möödunud aasta algusest võtnud konkurentsikompassis nimetatud 65 algatusest vastu juba 54. Üheskoos juurutame tegevuskava „**Üks Euroopa, üks turg**“. Meil tuleb tegutseda võimalikult kiiresti nii kapitaliturgude ja energiavõrkude kui ka äriühinguvormi „EU Inc.“ ja riigihangete puhul.

Seoses sellega tahan rõhutada, et pangandusliidu tugevdamiseks on vaja astuda edasisi samme. Aastate jooksul oleme eri kriiside ületamiseks võtnud mitmesuguseid meetmeid, mistõttu on meie kriisilahenduskord keerukas. Selle tulemuseks on killustatud rahastamine ja ebatõhus kapitali kasutamine. Kavatseme korraldada **majandusteadlaste arutelu**, et saada enne 2027. aasta märtsis toimuvat euroala tippkohtumist soovitusi **Euroopa finantsturvavõrgu ülesehituse reformi** kohta.

2027. aastal möödub kümme aastat päevast, kui kuulutati välja **Euroopa sotsiaalõiguste samm**, mis väljendab meie ühist pühendumust õiglasemale ja kaasavamale Euroopale. Selle

aastapäeva tähistamiseks korraldame koos president Costaga tippkohtumise, millega toetada samba põhimõtete kaitsmist. Selleks et jätkata oma tööd sotsiaalsema Euroopa nimel, investeerime oskustesse ja loome oskuste garantii. Endiselt on olulised prioriteedid **eluase ja hooletöö**.

Keskendume jätkuvalt sellele, et lihtsustada ettevõtlust ja kõrvaldada meie ettevõtete teelt kõik takistused. Lihtsustame norme ja kärbime halduskoormust, järgides kõigi uute ettepanekute puhul lõimitud lihtsuse põhimõtet. Pöörame tähelepanu **energiahindadele** ja käärime käised üles, et täita oma lubadus toota Euroopas **puhast, kindlat ja taskukohast energiat**. Olukorras, kus hinnad on alates Lähis-Ida sõja algusest tõusnud, tuleb meil säilitada liidu varustuskindlus. Praeguste sündmuste taustal oleme vajaduse korral valmis tegema ettepaneku erakorraliste meetmete võtmiseks.

Tagame Euroopa ettevõtetele **võrdsed konkurentsitingimused**. Kui mõni riik kasutab Euroopa Liidu suhtes ebaausaid kaubandustavasid, oleme valmis reageerima, muu hulgas uute vahenditega. Samuti paneme jätkuvalt rõhku **mitmekesistamisele**, eelkõige tarneahelate ja majanduse jaoks olulistest sektorites. Tugevdame oma positsiooni **maailma juhtiva kaubandusjõuna**, et luua Euroopa ettevõtete jaoks uusi võimalusi. Lähendame suhteid dünaamilise majandusega riikidega Põhja- ja Lõuna-Ameerikas, Aasias, Aafrikas ja Pärsia lahe piirkonnas.

Pärast tänavust suve ei saa ükski eurooplane enam kahelda **kliimamuutuste mõjus**. Põud, kuumalained, metsa- ja maastikupõlengud ning üleujutused näitasid taas, et kliimamuutustel on meie elanike, majanduse ja julgeoleku jaoks üha kõrgem hind. ELi elanikkonnakaitse mehhanism on elav näide Euroopa solidaarsusest. Peame parandama ennetust, valmisolekut ja reageerimist juba enne järgmist suve. **Euroopal tuleb tegeleda nii kliimamuutuste leevendamise kui ka nendega kohanemisega**, kusjuures need kaks valdkonda peavad teineteist toetama. Kliimamuutustega kohanemist tuleb kiirendada, eeskätt töötada välja meetmed selleks, et tegeleda veenappuse ja puuduliku kliimakindlustusega.

Tehisintellektist on kiiresti saamas meie majanduse ja julgeoleku alustala. Euroopa seisukoht on selge. Meil tuleb teha partnerite ja sektoriga koostööd, et maandada tehisintellekti riske, kuid ammutada sellest ka ühiskonnale ja tööstusele võimalikult suurt kasu. Tahame tehisintellekti ühiskonna, elukvaliteedi ja tootlikkuse hüvanguks maksimaalselt ära kasutada. Samas tuleb meil ohjata selle uue võimsa tehnoloogiaga kaasnevaid riske.

Üha ohtlikumas ja ebakindlamas maailmas **peab Euroopa võtma oma julgeoleku eest suurema vastutuse**. Suuremate kaitsekulutustega peab kaasnema Euroopa võimekuse

suurenemine. **Euroopa julgeolekustrateegias** on kirjeldatud, kuidas valmistume tulevasteks ohtudeks.

Ukraina on Euroopa esmane kaitseliin ja meie toetus talle on vankumatu. Taotleme jätkuvalt täielikku, õiglast ja püsivat rahu, süvendame kaitsekoostööd, toetame Ukrainat teel ELiga ühinemise suunas ja avaldame survet Venemaale, muutes sanktsioonide rakendamise tagamise tõhusamaks. Jätkame tööd **Lähis-Idas** rahu ja stabiilsuse saavutamise nimel.

Kuid Euroopal on ka muid muresid. Möödunud suvel nägime, kui kiiresti võib paisuda surve meie piiridele ja **elutähtsale taristule**, muu hulgas hübriidrännakute tõttu. Peame olema paremini valmis **ELi piire kaitsma**.

Hakkame rände- ja varjupaigalepet kohapeal rakendama. Süvendame koostööd partnerriikidega, tõhustame võitlust smugeldamise vastu ja parandame tagasisaatmist. Ajakohastame Schengeni viisaraamistikku ja hoiame Euroopa ukse avali talentidele. Ühtlasi tihendame koostööd, et võidelda **organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu**, parandada **elutähtsa taristu** kaitset ning reageerida jõulisemalt **hübriidrännakutele**.

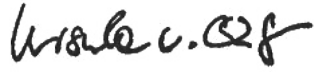
Oma julgeoleku tugevdamiseks vajab Euroopa stabiilseid ja demokraatlikke naabreid. Seega on **laienemine** meie julgeoleku huvides. Kandidaatriigid on teinud olulisi edusamme. Koos laienemisprotsessiga edenevad ka liidu ettevalmistused.

Samuti kaitseme **demokraatlikku ruumi**. Tugevdame oma vastupanuvõimet **välissekkumise ja desinformatsiooni** suhtes ning laiendame **laste kaitset internetis**. Jätkame tööd tõelise võrdõiguslikkuse liidu loomiseks ja jälgime, kuidas läheb Euroopa kodanikualgatusel überpöörämistoimingute kohta.

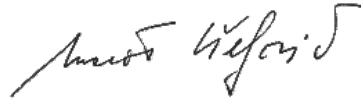
Selleks et Euroopal oleks võimalik käesolevas kavatsusavalduses nimetatud eesmärgid saavutada, peavad tal olema selleks vajalikud vahendid. Seepärast on üks tähtsamaid poliitilisi ülesandeid võtta vastu järgmine **mitmeaastane finantsraamistik**. Teeme koostööd, et jõuda aegsasti kokkuleppele, kaasa arvatud uutes omavahendites, et liidul oleksid tarvilikud ressursid ja et uued programmid saaks käivitada 1. jaanuarist 2028.

Meie prioriteedid täiendavad üksteist. Edukas majandus võimaldab Euroopal vabamalt tegutseda. Parem julgeolek kaitseb meie majandust ja eluviisi. Ja kui liit saavutab tulemusi, teenib ta kodanike usalduse, milleta ta ei saaks tegutseda.

Euroopa on tugevam, kui tegutseme ühtselt. Just seda meil nüüd tulebki teha.

Ursula von der Leyen

Maroš Šefčovič

JÄRGMISE AASTA PEAMISED PRIORITEEDID

Uued algatused

Konkurentsivõime ja töökohad

- Põhjendamatute territoriaalsete tarnepiirangute kaotamine ühtsel turul
- Loamenetluste kiirendamise ettepanek
- Pankade konkurentsivõime ja lihtsustamise pakett
- Transpordivaldkonna lihtsustamispakett
- Mitmekesistamispakett „DiversifyEU“
- Euroopa kriitilise toorme ettevõtte

Sotsiaalkaitse ja kaasamine

- Elamuarenduse lihtsustamise pakett
- Euroopa hooletöö kokkulepe
- Euroopa ülikoolide liidud 2.0
- Oskuste garantiid

Julgeolek ja kaitse

- Euroopa julgeolekustrateegia
- Avamere energiarajatiste ja nende käitamise turvalisus ja ohutus
- Politseikoostöö raames toimuv rahvusvaheline andmevahetus (rahvusvaheline Prümi raamistik)
- Euroopa strateegiliste võimaldite rahastamisvahend

Kliimamuutustega kohanemine ja kliimakerksus

- Raskeveokite CO₂ heite normide läbivaatamine
- Kliimariskide kindlustamise liit
- Euroopa kuumalaineteks valmistumise kava
- Euroopa veealgatus

Demokraatia, õigusriik ja väärtused

- Euroopa Kongress
- Hädaolukordadele reageerimise raamistik
- Komisjoni soovitus ümberpööratavate toimingute keelamiseks

© Euroopa Liit, 2026

Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtted on sätestatud komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsuses 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud litsentsi Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse õiguste omajalt.